

شهاب سنگ ایرانی

سید امیر سادات موسوی

اتفاق عجیب

۱۳۰ سال پیش، در یکی از دشتهای اطراف تهران اتفاق عجیبی افتاد. عشایری که در آن ناحیه ساکن بودند، ابتدا در آسمان ابر تاریکی را مشاهده کردند و لحظاتی بعد صدای انفجار ترسناکی را شنیدند. مردم سراسیمه به درون چادرها پناه می‌بردند. همه ترسیده بودند اما هیچ کس نمی‌دانست چه اتفاقی افتاده است. بعضی مردهای ایل تصور می‌کردند به آن‌ها حمله شده است... اما واقعیت چه بود؟

اهالی ایل بعد از بررسی محل انفجار، متوجه شدند همه این سروصداها به علت برخورد یک «شهاب سنگ» با زمین بوده است. شهاب سنگی که جرمی در حدود پنجاه کیلو گرم دارد و اکنون به «شهاب سنگ ورامین» مشهور است.

شهاب سنگ ورامین اکنون در تهران، در موزه کاخ گلستان نگهداری می‌شود. البته بخش بزرگی از این شهاب سنگ در زمان ناصرالدین شاه قاجار بریده شده است.

در این دوره زمین‌شناس آمریکایی به نام «هنری وارد» به ایران آمد و از ناصرالدین شاه خواست بخشی از شهاب سنگ را به او بدهد. ناصرالدین شاه با خواسته او موافقت کرد و برای یک هفته به شکار رفت. هنری وارد فرصت را مناسب دید و دست به کار شد. او در این خصوص می‌گوید: «سنگ آن قدر سخت بود که بریدن تکه‌ای از آن (حدوداً ۱۵ سانتی‌متر) دو شب و یک روز طول کشید. آن‌گاه من تکه سنگم را برداشتم و شتابان به اروپا برگشتم.»

او بعد از خروج از ایران، بخش‌هایی از شهاب سنگش را به موزه‌های مختلف اروپایی فروخت و به گفته خود از این طریق موفق شد مخارج سفر خود را تأمین کند.

تجارت شهاب سنگ

در حال حاضر تجارت شهاب سنگ در دنیا رونق زیادی دارد. عده‌ای آدم‌های سمج و با حوصله دشت‌ها و کوه‌ها را می‌گردند تا شهاب سنگ پیدا کنند و به دانشمندان بفروشند.

شهاب سنگ‌ها به دلیل داشتن ترکیبات فلزی از سنگ‌های معمولی سنگین‌تر هستند و می‌توان با وسایل مخصوص آن‌ها را شناسایی کرد.

شهاب چیست؟

منظومه شمسی پر از تکه سنگ‌های معلق است. وقتی زمین از میان این سنگ‌ها عبور می‌کند، تعداد بسیار زیادی از آن‌ها با جو زمین برخورد می‌کنند. آن‌ها با سرعت بالایی درون جو به طرف ما حرکت می‌کنند اما کم‌کم داغ می‌شوند و می‌سوزند. در این هنگام ما نور این سوختن را به صورت ردی در آسمان مشاهده می‌کنیم که به آن «شهاب» می‌گوییم. اگر جو زمین وجود نداشت، سطح زمین زیر بمباران شهاب‌ها سوراخ سوراخ می‌شد؛ یعنی چیزی مثل مثل کره ماه.

دهانه‌هایی که در اثر برخورد شهاب‌سنگ‌ها بر روی ماه ایجاد شده‌اند

با این حال گاهی بخشی از یک سنگ آسمانی بعد از سوختن باقی می‌ماند و روی زمین می‌افتد که به آن «شهاب‌سنگ» گفته می‌شود.

چگونه می‌توانیم شاهد یک بارش شهابی باشیم؟

معمولاً همه شب‌ها می‌توان عبور تعدادی شهاب را در آسمان مشاهده کرد. اما بعضی شب‌ها، «بارش‌های شهابی» روی می‌دهد که تعداد شهاب‌ها بسیار بیشتر می‌شود. برای مثال ۱۶ اردیبهشت زمان یکی از بارش‌های شهابی است که در بهترین حالت می‌توان بیش از پنجاه شهاب در یک ساعت مشاهده کرد. یکی دیگر از بارش‌های شهابی در ۲۲ مرداد روی می‌دهد که به آن «بارش برساوشی» می‌گویند. در بهترین شرایط، می‌توان نزدیک به صد شهاب از بارش برساوشی را در یک ساعت مشاهده کرد.

* برای دیدن شهاب‌ها باید خیلی صبور باشید. به ناحیه‌ای از آسمان خیره شوید و منتظر بمانید تا یک شهاب از جلوی چشم‌تان عبور کند.

باقی مانده شهاب‌سنگ ورامین در موزه کاخ گلستان تهران
با برچسب اثاثیه دولتی